

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

CS

Projev

10. listopadu 2020

Projev předsedy Evropského účetního dvora Klause-Heinera Lehneho

Představení výroční zprávy EÚD za rok 2019

Výbor pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu

10. listopadu 2020

Porovnejte s předneseným projevem.
V případě rozdílů platí mluvený text.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Vážená paní předsedkyně Hohlmeierová,
zpravodajové a stínoví zpravodajové pro udělení absolutoria,
vážené poslankyně, vážení poslanci,
pane komisaři Hahne,
předsednictví Rady,
dámy a pánové,

jsme rád, že zde mohu být se svým kolegou Tonym Murphym, kterého již znáte a který je zde se mnou poprvé ve funkci člena odpovědného za výroční zprávu.

Tento rok byl **náročný** jako ještě žádný jiný. Jak tomu bylo v Evropské unii vždy, **velké krize vedou k velkému pokroku** a inovacím, které jsme ještě před několika měsíci považovali za nemožné.

A proto, i když jsem zde, abych představil výroční zprávu Účetního dvora za rok 2019, všichni máme na paměti zásadní rozhodnutí a dohody o víceletém finančním období a o nástroji Next Generation EU, které budou utvářet výdajovou politiku a finanční správu EU **po příštích sedm let**.

Jako nezávislý externí auditor Evropské unie děláme vše pro to, abychom i po propuknutí pandemie onemocnění covid-19 byli i **nadále schopni účinně poskytovat služby v oblasti auditu veřejného sektoru v EU**.

Co jsme zjistili?

Pokud jde o výdaje, zůstává podle našich odhadů celková míra chyb **stabilní** – v roce 2018 činila 2,6 %, v roce 2019 to bylo **2,7 %**. Tento titulek samozřejmě zastírá značné rozdíly mezi jednotlivými oblastmi politiky.

Pokud jde o oblast **Konkurenceschopnosti**, odhadujeme, že míra chyb se zvýšila (4 %), zejména v souvislosti s nezpůsobilými náklady. Součástí řešení toto problému jistě bude další zjednodušování složitých pravidel týkajících se osobních nákladů, to říkáme již řadu let. Rovněž jsme přezkoumali audity provedené Komisí i externími auditory, kteří vykonávají práci jejím jménem, a zjistili jsme, že jsou pouze částečně spolehlivé; je zřejmé, že je zde stále třeba dalšího pokroku.

V oblasti **Přírodní zdroje** jsme zaznamenali zlepšení; odhadovaná míra chyb poklesla na 1,9 %, což nás společně s dalšími důkazními informacemi získanými z kontrolního systému přivádí k závěru, že míra chyb v této oblasti se blíží prahu významnosti (materiality). To je **dobrá zpráva**, zejména pro přímé platby odvozované především od plochy zemědělské půdy vykázané zemědělci, které se i nadále pohybují **hluboko pod** prahem významnosti (materiality) a na něž připadá 70 %, tedy valná většina, výdajů v rámci tohoto okruhu. Nicméně rozvoj venkova, tržní opatření, rybolov a opatření v oblasti klimatu, které tvoří zbývajících 30 % výdajů v tomto okruhu, zůstávají zatíženy významnou (materiální) mírou chyb. Pokud jde o rozšíření role **certifikačních orgánů** po roce 2015, opakovaně jsme provedli některé jejich audity a požadujeme řadu zlepšení, která odpovídají posouzení těchto auditů, jež provedla Komise.

V oblasti **Správy** jsme obdobně jako v uplynulých dvou letech nezjistili významnou (materiální) míru chyb.

V oblasti **Soudržnosti**, kde **vnitrostátní kontrolní orgány** hrají rozhodující roli, pokud jde o rámec získávání jistoty a kontroly, jsme provedli přezkum práce 18 takových orgánů a opět jsme zjistili chyby, které tyto orgány neodhalily. Související míru chyb v této oblasti po zohlednění oprav provedených orgány členských států odhadujeme na **4,4 %**, což je méně než loni, nicméně tato hodnota zůstává významná (materiální). Chyby, které auditní orgány neodhalily, a další nedostatky týkající se míry zbytkových chyb vykázané dvěma odpovědnými generálními ředitelstvími Komise, Generálním ředitelstvím pro regionální a městskou politiku a Generálním ředitelstvím pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (riziková částka při platbě činila v případě prvně uvedeného generálního ředitelství 3,1 % a v případě druhého 2,2 %), se odrážejí v odhadech chyb **Komise**, které proto považujeme za **podhodnocené**. Pokud vnitrostátní orgány a Komise tento problém v příštích letech vyřeší, budeme se na práci auditních orgánů členských států a jejich výsledky moci **více spoléhat** nebo i jejich posouzení **nepřímo vykazovat**. Tam však ještě nejsme. Víím, že Komise je pevně odhodlána tohoto cíle dosáhnout, a k tomu bude na všech úrovních potřeba vyvinout velké úsilí.

Proč se tolik soustřeďuji na Soudržnost?

To je prosté: již několik let rozlišujeme mezi výdaji, které považujeme za **vysoce rizikové**, například výdaje na Soudržnost, a výdaji spojenými s nízkou mírou rizika. Vysoce rizikové výdaje jsou zatíženy významnou (materiální) mírou chyb, kterou odhadujeme na **4,9 %** (2018: 4,5 %).

Co se tedy v roce 2019 stalo? Navzdory několika drobným posunům k lepšímu či horšímu tu i onde nedošlo v příslušných oblastech politiky k žádné **zásadní** změně a nedostatky v kontrolách *ex post* přetrvávaly.

Podíl vysoce rizikových výdajů, zejména v oblasti Soudržnosti, se však zvýšil (53 %). To není problém sám o sobě – je dobře, že se výdaje na Soudržnost zvyšují; tento nárůst byl očekávaný. To není ničí chyba. Z této skutečnosti nicméně vyplývá, že významná (materiální) míra chyb nyní zatěžuje většinu našeho kontrolovaného základního souboru – chyby mají proto rozsáhlý dopad. A proto se Účetní dvůr rozhodl vydat za rozpočtový rok 2019 **záporný výrok** o výdajích namísto výroku s výhradou jako v předchozích letech.

Tento krok by **neměl** být interpretován jako nějaká obžaloba Komise – **orgány členských států** konec konců spravují přibližně 74 % výdajů EU. Každý subjekt má v řetězci svou roli a přílišné zjednodušování nikam nevede.

Po třech po sobě jdoucích letech, kdy jsme k výdajům vydali výrok s výhradou, by však **neměl** být chápán ani jako znamení, že se řízení a správa **zhoršují**. Pokud se podíváte, jak vypadala situace před deseti lety, máme za sebou dlouhý kus cesty, **nejde tedy o krok zpět**, ale o **přetrvávající strukturální problémy**, jež je nutno řešit. Potřebujeme **jasná a jednoduchá pravidla** pro všechny finanční prostředky EU a potřebujeme i **účinné kontroly** toho, jak jsou tyto prostředky vynakládány a zda se dosahuje zamýšlených výsledků.

Více než na našem celkovém závěru nebo titulku záleží na realitě na místě a na našich závěrech k různým oblastem výdajů, které se **velmi různí**; rád bych vás vyzval, abyste, až začnete v příštích týdnech a měsících připravovat rozhodnutí Parlamentu o udělení absolutoria, věnovali těmto oblastem svou pozornost.

Paní předsedkyně, dámy a pánové,

hovořím k vám v situaci, kdy se rozhoduje o nastavení **příštího finančního období**. V nacházejících letech se výdaje EU téměř zdvojnásobí – pro jednu tedy označení „historické“ nemusí být přehnané. Má prosba vůči vám tedy zní: **poučme se ze svých zkušeností** a vytvořme ten nejlepší možný systém pro víceletý finanční rámec i nástroj nástroji Next Generation EU. EU má jen jednu šanci udělat to správně.

Chraňme tedy finanční zájmy EU před nesrovnalostmi a podvody – vím, že v tomto ohledu je Výbor pro rozpočtovou kontrolu našim silným spojencem. V roce 2019 jsme postoupili úřadu OLAF devět případů podezření z podvodu, na něž jsme narazili při provádění svých auditů, a doufám, že i s evropským veřejným žalobcem navážeme obdobně úzké vztahy, jakmile zahájí svou činnost ve 22 zemích. Smlouvy stanoví, že **efektivní a nezávislé soudní systémy** členských států mají odhodlaně bránit finanční zájmy EU stejně, jako by šlo o finanční zájmy státu, a já jsem si vědom odhodlání tohoto výboru, jež minulý týden

přispělo k dosažení politické shody mezi spolunormotvůrci, která zahrnuje několik doporučení Účetního dvora uvedených v jeho výroku. Gratuluji zejména spoluzpravodaji panu Sarvamaaovi.

Poučme se také z předchozích zkušeností v tom, že zahájíme nové finanční období **co nejdříve**. Je samozřejmě důležité postupovat správně. Mějte však na paměti, že do konce roku 2019, který je předposledním rokem stávajícího sedmiletého rozpočtu, bylo ze schváleného financování EU na toto sedmileté období vyplaceno pouze 40 %; některé členské státy nevyčerpaly ani třetinu prostředků. Souhrnnou tabulku s rozdělením podle jednotlivých zemí nalezete v našem dokumentu „Audit ve zkratce“. Jak vidíte, potíže s **čerpáním prostředků EU** jsou v praxi trvalým problémem, a to bez ohledu na cíle či nároky stanovené na politické úrovni. Tato skutečnost přispěla k nárůstu zbývajících závazků, jež do konce roku 2019 dosáhly hodnoty 298 miliard EUR a jež budeme muset řešit formou vhodných opatření nejen ve stávajícím, ale i v příštím víceletém finančním rámci.

Dámy a pánové, zde svůj proslov uzavírám,

v současné krizové době nesou Evropská komise a členské státy obrovskou odpovědnost za to, aby finance EU byly řízeny řádně a efektivně. Z naší výroční zprávy, o níž s vámi budu dnes rád diskutovat, vyplývá, že je potřeba vyvinout **další úsilí**. A vy, jako přímo volení poslanci a poslankyně, nesete v souvislosti s výkonem legislativní a politické kontroly **velkou odpovědnost**, že se tak také stane.

Děkuji vám za pozornost.